

Commentary

A reflection on the technological roles and competencies of medical librarians and health information technology specialists

Abbas Sheikhtaheri^{a,b*}

^a Department of Health Information Management, School of Health Management and Information Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

^b Digital Health and Artificial Intelligence in Medicine Research Unit, School of Health Management and Information Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

Corresponding Author:

Abbas Sheikhtaheri

e-mail addresses:

sheikhtaheri.a@iums.ac.ir

Received: 22/ Dec /2025

Revised: 23/ Dec /2025

Accepted: 23/ Dec /2025

Published: 24/Dec/2025

Keywords:

Health information management

Health information technology

Medical informatics

Role

Position

Competency

Curriculum

10.61882/jha.28.3.105

ABSTRACT

Revising the curricula of various disciplines and defining or redefining professional competencies, and skills, as well as organizational roles and positions is a common practice across disciplines. One study emphasized professional competencies, roles, and positions such as health information manager, and health information technology specialists as part of the expected competencies and job titles for graduates in medical library and information science. Health information technology, health information management, and medical informatics have been formally and specifically designed to address the administrative, technical, analytical, executive and managerial dimensions of health data and information, as well as health information systems and technologies, which must be considered by researchers, graduates, and policymakers in education and human resource planning.

Copyright: © 2025 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits any non-commercial use, sharing, distribution and reproduction in any medium or format, as long as you give appropriate credit to the original author(s) and the source.

The evolution of health systems and the expansion of IT have led to the redefinition of professional roles across various health disciplines. Accordingly, numerous studies have been conducted to revise curricula and to define or redefine competencies, professional skills, and organizational roles and positions in various disciplines, such as health services management, health information management, etc.[1-4].

A recent study published in the Journal of Health Administration, titled "Required roles and skills for master's degree graduates in medical library and information science: a qualitative study" represents a valuable effort to rethink the professional position and competencies of graduates in this field. The study involved faculty members of medical library and information science departments, managers and policymakers in education and human resources, as well as master's graduates, and doctoral students in medical library and information science. The focus

on the perspectives of medical library and information science experts and the attempt to develop a map of emerging roles constitute important strengths that can enrich the literature in this field. This study appropriately highlights key competencies and roles, such as organizing knowledge and managing information resources, promoting information literacy, supporting research and education, knowledge translation, scientometrics, and other related professional roles and competencies. Another part of the findings emphasizes professional competencies, roles, and positions related to health information managers, health information technology experts in hospitals and health service delivery centers, health records, electronic health records, and health information systems as the expected competencies or positions for medical library and information science graduates [5].

Some findings require reflection within a broader framework of the professional and educational structure of the Iranian health system. In particular, where positions and competencies related to health information technology, health information management, and health information systems are attributed to medical librarians, it is essential to consider the educational and professional context of these domains. In the Iranian higher education and health system, health information technology, health information management, and medical informatics are formally established disciplines with approved curricula, dedicated faculty members, university departments, and a national specialized accreditation board. These fields are specifically designed to address the administrative, technical, analytical, executive and managerial needs related to health data and information, as well as health information systems and technologies. Therefore, directly attributing professional responsibilities in these areas to medical librarianships, without the participation of scientific and professional representatives from other disciplines in the research process, may lead to conceptual overlap between “information support” and “specialized competencies,” and does not necessarily imply endorsement of these findings by the relevant experts. Medical librarians can play valuable collaborative roles in health information technology-related projects, just as the awareness, knowledge, and participation of other health professionals contribute to the adoption of health information technologies. However, such contributions do not necessarily imply assuming formal organizational roles or positions such as health information manager or health information technologist.

Defining and redefining roles and responsibilities, even in interdisciplinary contexts, without the participation of formal representatives from all relevant disciplines substantially reduces the external validity of the results and limits their applicability for impactful and effective policy-making. The next step is to pursue collaborative efforts involving specialists in medical librarianship, health information management, health information technology, and medical informatics. Such an

approach could lead to the development of realistic frameworks for strengthening interdisciplinary collaborations.

Declarations

Ethical considerations: Not applicable.

Funding: Not applicable.

Conflict of interest: Abbas sheikhtaheri is the Editor-in-Chief of the Journal of Health Administration.

Authors' contributions: **Abbas sheikhtaheri:** Conceptualization, writing – review and editing, final approval.

Consent for publication: Not applicable.

Data availability: Not applicable.

AI declaration: ChatGPT was applied to proofread the text. All AI-generated contents were reviewed and approved by the author.

Acknowledgments: Not applicable.

References

1. Jaafari-pooyan E, Alizadeh N, Habibi F, Mehri M, Sajjadi-khasraghi J. Internship program for health services management students: challenges and solutions. *Journal of Health Administration* 2024; 27 (2) :59-73. doi: <https://doi.org/10.61186/jha.27.2.59>
2. Ahmadi M, Sheikhtaheri A, Tahmasbi F, Eslami Jahromi M, Rangraz Jeddi F. A competency framework for Ph.D. programs in health information management. *International Journal of Medical Informatics*. 2022;168:104906. <https://doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2022.104906>
3. Eslami Jahromi M, Sheikhtaheri A, Tahmasbi F, Ahmadi M, Rangraz Jeddi F. Evaluation of PhD curriculum in health information management: a need for revision. *Journal of Modern Medical Information*. 2023;8(4):362-73. <https://doi.org/10.32598/JMIS.8.4.2>
4. Sadoughi F, Davaridolatabadi N, Sheikhtaheri A, Maleki M, Shahi M. A comparative study on organizational positions of health management and information technology department of hospitals and proposing a model for Iran. *Hormozgan Medical Journal*. 2015;19(2):93-9.
5. Zare-Farashabadi F, Daie A, Ghasemi A-H, Nematianarakki L, Panahi S, Shekofteh M, et al. Required roles and skills for master's degree graduates in medical library and information science: a qualitative study. *Journal of Health Administration*. 2025; 28(3):88-104. doi: <https://dx.doi.org/10.61882/jha.28.3.88>

تأملی بر نقش‌ها و صلاحیت‌های فناورانه متخصصین کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و فناوری اطلاعات سلامت

عباس شیخ طاهری^۱ ^۱ گروه مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

چکیده

بازنگری برنامه‌های درسی و آموزشی رشته‌های مختلف و تعریف یا بازتعریف صلاحیت‌ها، مهارت‌های حرفه‌ای، نقش‌ها و پست‌های سازمانی موضوعی رایج برای تمام رشته‌ها است. در مطالعه‌ای، صلاحیت‌های حرفه‌ای، نقش‌ها و ردیف‌های شغلی چون مدیر اطلاعات سلامت و کارشناس فناوری اطلاعات سلامت به‌عنوان بخشی از صلاحیت‌ها و ردیف‌های شغلی برای دانش‌آموختگان کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی مورد تأکید قرار گرفته است. رشته‌هایی مانند فناوری اطلاعات سلامت، مدیریت اطلاعات سلامت و انفورماتیک پزشکی به‌صورت رسمی و به‌طور مشخص برای پاسخ به نیازهای اجرایی، فنی، تحلیلی و مدیریتی داده‌ها/اطلاعات سلامت، و سامانه‌ها و فناوری‌های اطلاعات سلامت طراحی شده‌اند که لازم است این موضوع در تعریف مسئولیت‌های حرفه‌ای مدنظر پژوهشگران، دانش‌آموختگان و سیاست‌گذاران حوزه آموزش و منابع انسانی سلامت قرار گیرد.

اطلاعات مقاله

نویسنده مسئول:

عباس شیخ طاهری

رایانامه:

sheikhtaheri.a@iums.ac.ir

وصول مقاله: ۱۴۰۴/۱۰/۰۱

اصلاح نهایی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۲

پذیرش نهایی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۲

انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳

واژه‌های کلیدی:

کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

مدیریت اطلاعات سلامت

فناوری اطلاعات سلامت

انفورماتیک پزشکی

نقش

صلاحیت

برنامه آموزشی

به نیازهای نوظهور نظام سلامت به‌شمار می‌رود. تمرکز این پژوهش بر دیدگاه خیرگان کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و تلاش برای ترسیم نقشه‌ای از نقش‌های نوین، نقطه قوت مهمی است که می‌تواند به غنای ادبیات این حوزه و ارتقا نقش حرفه‌ای این رشته کمک کند. در این مطالعه، به‌درستی بر صلاحیت‌ها و نقش‌های مهمی چون سازماندهی دانش و مدیریت منابع اطلاعاتی در حوزه سلامت، ارتقاء سواد اطلاعات سلامت، پشتیبانی پژوهش و آموزش، ترجمان دانش، علم‌سنجی و موارد متنوع دیگر اشاره شده است. در بخش دیگری از یافته‌های پژوهش، بر صلاحیت‌های حرفه‌ای، نقش‌ها و ردیف‌های شغلی چون مدیر اطلاعات سلامت، کارشناس فناوری اطلاعات سلامت در بیمارستان‌ها و مراکز ارائه خدمات سلامت، پرونده سلامت، پرونده الکترونیک سلامت و سامانه‌های ثبت داده و اطلاعات سلامت به‌عنوان بخشی از صلاحیت‌ها و ردیف‌های شغلی مورد انتظار جامعه پژوهش برای دانش‌آموختگان کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی تأکید شده است [۵].

تحول نظام سلامت و گسترش کاربرد فناوری‌های اطلاعات موجب بازتعریف نقش‌ها و مرزهای حرفه‌ای در حوزه‌های مختلف سلامت شده است. بر این اساس، مطالعات مختلفی برای بازنگری برنامه‌های درسی و آموزشی رشته‌های مختلف از جمله مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، مدیریت اطلاعات سلامت و غیره، و تعریف یا بازتعریف صلاحیت‌ها، مهارت‌های حرفه‌ای و نقش‌ها و پست‌های سازمانی انجام شده است [۴-۱].

مطالعه اخیر منتشر شده در مجله مدیریت سلامت با عنوان "نقش‌ها و مهارت‌های مورد نیاز دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی: یک مطالعه کیفی" با مشارکت اعضای هیئت علمی گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، مدیران و سیاست‌گذاران حوزه آموزش و منابع انسانی سلامت به‌عنوان متولیان ایجاد پست‌های سازمانی و تعیین شرح وظایف، دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد و دانشجویان مقطع دکترای کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، تلاشی ارزشمند در جهت بازاندیشی جایگاه این رشته در پاسخ

به‌نظر می‌رسد برخی یافته‌ها نیازمند تأمل و بازخوانی در چارچوب گسترده‌تری از ساختار حرفه‌ای و آموزشی نظام سلامت باشند. به‌ویژه در بخش‌هایی که نقش‌ها و صلاحیت‌هایی در حوزه‌هایی نظیر فناوری اطلاعات سلامت، مدیریت اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی و سامانه‌های اطلاعات سلامت به کتابداران پزشکی نسبت داده شده‌اند، توجه به بستر نهادی و تخصصی این حوزه‌ها ضروری است. در نظام آموزش عالی و نظام سلامت ایران، رشته‌هایی مانند فناوری اطلاعات سلامت، مدیریت اطلاعات سلامت و انفورماتیک پزشکی به‌صورت رسمی تعریف شده‌اند و دارای برنامه‌های آموزشی مصوب، اعضای هیئت علمی، گروه‌های آموزشی و هیئت‌ممتحنه تخصصی است. این رشته‌ها به‌طور مشخص برای پاسخ به نیازهای اجرایی، فنی، تحلیلی و مدیریتی داده‌ها/اطلاعات سلامت، و سامانه‌ها و فناوری‌های اطلاعات سلامت طراحی شده‌اند. از این رو، انتساب مستقیم مسئولیت‌های حرفه‌ای این حوزه‌ها به رشته کتابداری پزشکی، بدون مشارکت نمایندگان علمی و حرفه‌ای آن رشته‌ها در فرآیند پژوهش، ممکن است به تداخل مفهومی میان "پشتیبان اطلاعاتی" و "صلاحیت‌های تخصصی" منجر شود و لزوماً به‌معنای تایید این بخش یافته‌ها توسط متخصصین مربوطه نیست. کتابداران پزشکی می‌توانند نقش‌های همکارانه ارزشمندی در پروژه‌های مرتبط با فناوری اطلاعات سلامت ایفا کنند، همانگونه که آگاهی، دانش و مشارکت سایر کارکنان حوزه سلامت نیز در خصوص فناوری‌های اطلاعات سلامت پیشبرنده پذیرش آن‌ها است. باین‌حال، این نوع مشارکت‌ها لزوماً به معنای پذیرش مسئولیت نقش‌ها و ردیف‌های سازمانی مانند مدیر اطلاعات سلامت یا کارشناس فناوری اطلاعات سلامت نیست.

تعریف و بازتعریف نقش‌ها و مسئولیت‌ها، حتی برای نقش‌ها و مسئولیت‌های بین‌رشته‌ای، بدون مشارکت نمایندگان رسمی تمام رشته‌های مرتبط، اعتبار بیرونی نتایج را به‌شدت کاهش می‌دهد و امکان استفاده سیاست‌گذارانه و اثرگذار نتایج را محدود می‌کند. به‌نظر می‌رسد گام بعدی در توسعه این خط پژوهشی، انجام فعالیت‌های مشترک با مشارکت متخصصان کتابداری پزشکی، مدیریت اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی و فناوری اطلاعات سلامت باشد. چنین رویکردی می‌تواند به تدوین چارچوب‌هایی واقع‌بینانه برای تقسیم کار حرفه‌ای و تقویت همکاری‌های بین‌رشته‌ای منجر شود.

اعلان‌ها

ملاحظات اخلاقی: مورد ندارد.

حمایت مالی: مورد ندارد.

تضاد منافع: عباس شیخ طاهری سردبیر مجله مدیریت سلامت می‌باشد. مورد دیگری برای گزارش وجود ندارد.

سهم نویسندگان: عباس شیخ طاهری: مفهوم‌سازی، نگارش-پیش‌نویس، تایید نهایی

رضایت برای انتشار: مورد ندارد.

دسترسی به داده‌ها: مورد ندارد.

استفاده از هوش مصنوعی: از ChatGPT برای ویرایش متن انگلیسی استفاده شده است. تمام محتوا ویرایش شده توسط نویسنده و تایید دسه است.

تشکر و قدردانی: مورد ندارد.

منابع

1. Jaafaripooyan E, Alizadeh N, Habibi F, Mehri M, Sajjadi-khasraghi J. Internship program for health services management students: challenges and solutions. *Journal of Health Administration* 2024; 27 (2): 59-73. doi: <https://doi.org/10.61186/jha.27.2.59>
2. Ahmadi M, Sheikhtaheri A, Tahmasbi F, Eslami Jahromi M, Rangraz Jeddi F. A competency framework for Ph.D. programs in health information management. *International Journal of Medical Informatics*. 2022;168:104906. <https://doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2022.104906>
3. Eslami Jahromi M, Sheikhtaheri A, Tahmasbi F, Ahmadi M, Rangraz Jeddi F. Evaluation of PhD curriculum in health information management: a need for revision. *Journal of Modern Medical Information*. 2023;8(4):362-73. <https://doi.org/10.32598/JMIS.8.4.2>
4. Sadoughi F, Davaridolatabadi N, Sheikhtaheri A, Maleki M, Shahi M. A comparative study on organizational positions of health management and information technology department of hospitals and proposing a model for Iran. *Hormozgan Medical Journal*. 2015;19(2):93-9.
5. Zare-Farashabadi F, Daie A, Ghasemi A-H, Nematianarakki L, Panahi S, Shekofteh M, et al. Required roles and skills for master's degree graduates in medical library and information science: a qualitative study. *Journal of Health Administration*. 2025; 28(3):88-104. <https://dx.doi.org/10.61882/jha.28.3.88>